

PROGRAM STANDARDIZACE V KNIHOVNICTVÍ

Bohdana Stoklasová

Můj příspěvek se zabývá především uplatněním mezinárodních standardů v české katalogizační praxi. Pod širší název Program standardizace v knihovnictví se však pohodlně vejdou i dva koreferáty, které s tématem mého příspěvku úzce souvisejí.

První koreferát (dr. Zdeněk Bartl, Památník národního písemnictví) se dotkne problematiky tvorby a údržby souborů autorit pro české autory a měl by otevřít diskusi o možnostech spolupráce při tvorbě a údržbě českých autorit (nejen pro jména autorů) a využívání autorit zahraničních.

Druhý koreferát (ing. Martin Svoboda, Národní knihovna ČR) přiblíží účastníkům konference „technické“ standardy související s otvíráním knihoven a prezentací informací o dokumentech a především samotných primárních dokumentů (nejen v textové, ale i obrazové, zvukové a multimediální podobě) v prostředí knihoven bez zdi a informačních superdálnic. I když po našich informačních pěšinkách v současné době často těžko projde krátké textové sdělení, informace o tom, k čemu jednotlivé technické standardy slouží (a k čemu nikoli) je nutná nejen pro rozšíření obzoru a bezpečný pohyb po informačních superdálnicích v zahraničí, ale i k tomu, abychom se vyhnuli chybným a zjednodušeným závěrům z neznalosti (např. že SGML je všelék, který znamená konec formátů MARC i AACR2 atp.).

Mezinárodní standardy v české katalogizační praxi

Úvod

Ještě před několika lety bylo možné hovořit o programu standardizace v českém knihovnictví a příliš se neohlížet na mezinárodní standardy. Právě proto je dnes, kdy se v souvislosti se zapojením do mezinárodní spolupráce bez mezinárodních standardů neobejdeme, situace tak složitá. Zatímco naši zahraniční kolegové-knihovníci měli desítky let na postupné zvládnutí mezinárodních standardů (mnozí z nich se podíleli na jejich přípravě), my je musíme zvládnout během několika měsíců. Protože oblast akvizice se v oblasti mezinárodních standardů teprve stabilizuje a standard pro jednoduché a jednotné nadnárodní využívání, nebo lépe řečeno na systému nezávislé

využívání katalogů knihoven, je před dokončením a navíc spadá spíše do kategorie technických standardů, mezinárodními standardy jsou v současné době u nás zřejmě nejvíce „postiženi“ katalogizátoři. Pro oblast katalogizace existuje celá řada stabilizovaných, v zahraničí široce využívaných standardů, s nimiž se musíme velmi rychle vyrovnat.

Současné období je pro oblast jmenného i věcného zpracování v Čechách obdobím radikálních a bolestných změn. Aplikace mezinárodních standardů vyžaduje změnu léta platných, osvědčených postupů a přijetí cizích, neznámých pravidel hry. Při aplikaci nových integrovaných systémů přecházejí mnohé knihovny na nové standardy. Zvládnutí nového systému samo o sobě není pro pracovníky knihoven jednoduchou záležitostí, málokterý systém umožňuje okamžité a bezproblémové nasazení mezinárodních standardů, byť to v nabídce uvádí jako samozřejmost. A tak je nutné kvůli mezinárodním standardům přesvědčovat a často „lámat“ nejen katalogizátory, ale i dodavatele systémů. Je zde najednou příliš mnoho změn, příliš mnoho neznámých. Standardy jsou aplikovány v „syrové“ podobě, české interpretace vyžadují určité období testování a zrání. Pozice českých katalogizátorů není v žádném případě jednoduchá. Posilou by měla být skutečnost, že se stále přesvědčujeme (naposledy na konferenci European Library Automation Group a z reakcí na naše vyplněné dotazníky zaslané do IFLA a Library of Congress) o správnosti nastoupené cesty, která je trnitá, ale přímá.

Při Národní knihovně České republiky (dále jen NK ČR) vznikly v roce 1995 Komise pro jmenné zpracování a Komise pro věcné zpracování, z jejichž členů bude do konce roku 1995 jmenována Rada pro katalogizační politiku. Je dobře, že tvorba nové katalogizační politiky není jen záležitostí NK ČR, že ostatní knihovny mají zájem ovlivňovat vývoj v této oblasti.

Pro **jmenné zpracování** jsou k dispozici kvalitní mezinárodní standardy, které je nutné přeložit, pochopit, odzkoušet a převzít buď beze zbytku nebo ve formě národních interpretací. Příprava národních interpretací vyžaduje praktickou zkušenost, která nám prozatím chybí. Po několik desetiletí jsme byli odtrženi od ostatního světa, své záznamy jsme s nikým nevyměňovali a mezinárodní standardy nepotřebovali. Proto nám dnes připadají nezvyklé a složité a existuje zde značné riziko vytvoření příliš „národní“ interpretace. Snaha o zachování maxima z toho, na co jsou knihovníci určité země zvyklí, vede k tomu, že standardy jsou po úpravě (interpretaci) více národní než mezinárodní. Že každý zásah do mezinárodních standardů znamená komplikace při výměně záznamů, to již dnes dobře víme. Dvakrát jsme si experimentálně ověřili, že silně národní modifikace mezinárodních standardů není ideálním řešením. Prvním příkladem je Výměnný formát, druhým snaha o vytvoření vlastních katalogizačních pravidel s pouhým přihlédnutím k AACR2. Na otázku, zda se jednalo o chybná řešení, není jednoduché odpovědět. Ve

světle zkušeností, které máme dnes, osobních kontaktů i přístupu k nejčerstvějším materiálům, ano. V době, kdy oba zmíněné materiály vznikaly, však toto vše neexistovalo, pozice mezinárodních standardů nebyla tak jasná, jako dnes. Katalogizátoři byli jen o něco více nepřipraveni „čistě“ mezinárodní standardy přijmout, než jsou dnes. S ohledem na absenci mezinárodních kontaktů a zkušeností a často i originálních textů mezinárodních standardů u nás ale tehdy nebyl nikdo, kdo by standardy v čisté, nemodifikované podobě pochopil, vysvětlil a prosadil. Dnes je situace jiná, máme přístup nejen k posledním verzím standardů, ale i k jejich návrhům, navázali jsme přímé kontakty s jejich tvůrci, jejich praktické aplikace jsou nám dostupné. Na základě získaných mezinárodních zkušeností i vlastních, národních, zkušeností a omylů musíme pečlivě vážit, co je pro nás skutečně nepřijatelné a co se nám pouze nelíbí, protože je to nezvyklé. Již jsme si vyzkoušeli, že veškeré zásahy do mezinárodních standardů znamenají nutnost konverzí, jejichž náročnost je přímo úměrná počtu a závažnosti provedených změn. Důsledky některých zásadních změn neodstraní ani nejkvalitnější konverze.

Ve **věcném zpracování** je situace dobrá v oblasti systematických selekčních jazyků, kde požíváme mezinárodně uznávaný a srozumitelný systém MDT. V současné době překládáme jeho aktualizovanou verzi. Překlad by měl být dokončen do konce roku 1995 a v roce 1996 vydán tiskem. Pro předmětová hesla je možné vycházet z filozofie ve světě nejrozšířenějších LCSH (Library of Congress Subject Headings). Detailní analýza tohoto předmětového selekčního jazyka prokázala, že úplné převzetí (včetně překladu lexiky) není reálné nejen s ohledem na odlišný charakter českého a anglického jazyka, ale i s ohledem na množství hesel pro nás nadbytečných na jedné straně a vysoké procento hesel pro nás potřebných, která v LCSH chybí, nebo jsou uvedena nepřesně/chybně, na straně druhé. V zájmu zajištění co nejlepšího mezinárodního přístupu k našim záznamům bychom od roku 1996 rádi vybavili záznamy české knižní produkce LCSH v angličtině a/nebo anglickým překladem předmětových hesel NK ČR (dále jen PHNK) v případech, kde v LCSH potřebný výraz chybí. Odborníky na věcné zpracování čeká kromě analýz zahraničních podkladů a záznamů velké množství koncepční práce, testování, vyhodnocování a zobecňování získaných poznatků. Je třeba najít optimální způsob koexistence vybraných znaků MDT, přísně řízených PHNK i volně tvořených (doplňkových) klíčových slov.

Zatímco pro jmenné zpracování je k dispozici množství složitých, pro nás nezvyklých, mezinárodních standardů, s nimiž se musíme vyrovnat ve velmi krátké době, protože jít vlastní cestou není rozumné, pro věcné zpracování máme jednoznačné vodítko pouze pro systematický selekční jazyk (MDT). Pro předmětové selekční jazyky můžeme hledat s ohledem na specifickou povahu českého jazyka ve světě pouze inspiraci a dále musíme jít vlastní ces-

tou. Tolik obecná charakteristika změn, které probíhají ve jmenném i věcném zpracování. Dále se jim budeme věnovat detailněji.

Jmenné zpracování

Základními standardy jsou ISBD, UNIMARC a AACR2. V dalším textu je uvedena jejich charakteristika, informace o českých (slovenských) překladech a příklady záznamů podle jednotlivých standardů.

ISBD

Doporučení ISBD (International Standard Bibliographic Description – Mezinárodní standardní bibliografický popis) u nás již zdomácněla. Podnět ke vzniku mezinárodního standardního bibliografického popisu byl dán v rámci IFLA v roce 1969. Postupně vznikl soubor doporučení pro popis různých druhů dokumentů, který obsahuje specifikaci údajů pro popis jednotlivých druhů dokumentů, určuje pořadí, v němž mají být údaje uvedeny a interpunkci, která je odděluje (přesněji řečeno, která jednotlivým údajům předchází). Soubor doporučení ISBD usnadňuje výměnu záznamů z různých zdrojů, minimalizuje jazykovou bariéru a umožňuje relativně snadnou konverzi tištěných (strojem psaných) bibliografických (katalogizačních) záznamů do strojem čitelné podoby.

NK ČR připravuje a vydává české překlady ISBD. Překlady jsou úplně a doslovné, kromě původních příkladů obsahují i české příklady.

Překlady dosud vydané:

ISBD(G)	Všeobecný mezinárodní standardní bibliografický popis
ISBD(M)	Mezinárodní standardní bibliografický popis pro monografie
ISBD(S)	Mezinárodní standardní bibliografický popis pro seriálové dokumenty

Rozpracované překlady připravované k tisku v roce 1995

ISBD(CM)	Mezinárodní standardní bibliografický popis pro kartografické dokumenty
ISBD(PM)	Mezinárodní standardní bibliografický popis pro tištěné hudebniny
ISBD(NBM)	Mezinárodní standardní bibliografický popis pro neknížní dokumenty
ISBD(CF)	Mezinárodní standardní bibliografický popis pro počítačové soubory
ISBD(A)	Mezinárodní standardní bibliografický popis pro staré tisky
ISBD(CP)	Směrnice pro použití ISBD při analytickém popisu

Překlady všech ISBD jsou dostupné ve slovenské verzi.

Příklad – záznam podle ISBD:

Tarot : klíč k iniciaci / Pierre Lasenic ; kresby karet a symbolů Vladislav Kužel. – Praha : Trigon, 1994. – 238 s. : obr., tab. – (Ametyst)

Faksimile 1. vyd. z r. 1940

ISBN 80-85320-42-8 (brož.)

UNIMARC

Cestu pro UNIMARC připravil již zmíněný Výměnný formát, který ukázal katalogizátorům katalogizační lístky v nezvyklé, zpočátku vehementně odmítané, podobě. Výměna záznamů mezi českými knihovnami prokázala užitečnost Výměnného formátu, přechod na UNIMARC byl připraven bohatými diskusemi na toto téma v českém knihovnickém tisku, na řadě seminářů a konferencí.

Bibliografický formát UNIMARC vznikl v roce 1977, v době, kdy již existovala celá řada formátů typu MARC (dnes existuje údajně okolo 90 variant formátu MARC) s cílem usnadnit mezinárodní výměnu bibliografických záznamů. Formát prošel postupně několika úpravami a začal se uplatňovat v praxi. Stal se modelem pro nově vznikající národní formáty, mnohde byl využit jako formát interní. V současné době je nejnovější verzí druhé vydání – UNIMARC Manual : bibliographic format z roku 1994. Vydání českého překladu připravuje NK ČR na konec roku 1995. K dispozici je i slovenský překlad vydání z roku 1987.

Při porovnání Výměnného formátu a UNIMARCu zjistíme několik odlišností, např. použití indikátorů, řady kódovaných (mezinárodně srozumitelných) údajů, opakovatelná pole i podpole, důsledné oddělení zápisu popisných a selekčních údajů (souvisí s vazbou na soubory autorit).

Příklad – bibliografický záznam ve Výměnném formátu:

MFN 123456

01 ^ nTarot ^ pklíč k iniciaci

02 a

06 ^ bPierre Lasenic ^ jPierre de ^ gLasenic

07 ^ ailu ^ bkresby karet a symbolů ^ kVladislav ^ pKužel

40 ^ mPraha ^ nTrigon ^ d1994

44 ^ s238 s. ^ vobr., tab.

45 ^ nAmetyst

46 ^ vFaksimile 1. vyd. z r. 1940

47 ^ vbrož. ^ n80-85320-42-8

50 ^ h133

54 tarot – iniciace imaginační – pojednání

55 ^ kkaretní symboly

55 ^ kvelká arkána

Příklad – bibliografický záznam ve formátu UNIMARC:

Label —nam##22—###450#
001 123456
005 19950321000000.0
010 \$brož.\$z80-85320-42-8
100 \$a19950321d1994###m##y0czey0103####ba
101 0# \$acze
102 \$aCZ
105 \$aa###z###000yy
200 1# \$aTarot\$eklič k iniciaci\$fPierre Lasenic\$gkresby karet a symbolů Vladislav Kužel
210 \$aPrahacTrigon\$d1994
215 \$a238 s.\$cobr., tab.
225 2# \$aAmetyst
324 \$aFaksimile 1. vyd. z r. 1940
410 #0 \$12001#\$aAmetyst
606 0# \$atarot\$xiniciace imaginační\$xpojednání
610 0# \$akaretní symboly
610 0# \$avelká arkána
675 \$a133
700 #1 \$aLasenic\$bPierre de\$f1900-1944\$4070
702 91 \$aKužel\$bVladislav\$4440
801 #0 \$aCZ\$bNárodní knihovna České republiky\$19950807

Na bibliografický formát UNIMARC navazuje formát UNIMARC/Autority, který specifikuje formu zápisu autoritních údajů ve strojem čitelném záznamu. Česká verze tohoto formátu byla připravena v NK ČR a nyní je v tisku.

Příklad – záznam autority ve formátu UNIMARC:

Label —x###22—b##45##
001 nkr4321
005 19950321000000.0
100 \$a19950321aczey0103####ba
150 \$ay
152 \$aAACR2
200 #1 \$aLasenic\$bPierre de\$f1900-1944
400 #1 \$0Dila tohoto autora viz jeho pseudonym:\$aKohout\$bPetr
400 #1 \$aLasenic\$bPierre
801 #0 \$aCZ\$bNárodní knihovna České republiky\$c19950807
810 \$aČeskoslovenský biografický slovník, 1992

Pro formát UNIMARC (bibliografický formát i formát pro autority) platí, že dávají návod, do kterých polí a podpolí zapisovat jednotlivé údaje, jakými indikátory je předznamenat a kterými kódovanými údaji pro vyhledávání a/nebo pro technické zpracování záznamu doplnit. Obsahem jednotlivých

polí se však (s výjimkou labelu a kódovaných údajů) nezabývá – ten je dán pravidly popisu, v našem případě AACR2.

AACR2

Anglo-americká katalogizační pravidla (AACR2) jsou dnes u nás horkým tématem. O jejich aplikaci již rozhodla Rada ředitelů CASLIN, otevřenou otázkou zůstává míra jejich modifikace v rámci národních interpretací. Anglo-americká katalogizační pravidla jsou vospělou a prakticky ověřenou katalogizační instrukcí, která obsahuje návod pro tvorbu bibliografických záznamů všech druhů dokumentů včetně (na rozdíl od ISBD, s nimiž jsou úzce svázána) návodu pro výběr a formu selekčních údajů. Vnější do popisu všech druhů dokumentů jednotný řád, upřesňují zápis údajů např. stanovením předepsaných pramenů popisu, určením úrovní rozsahu popisných údajů, používáním jednotných příručkových pramenů, propracováním formy záhlaví, včetně korporativního, které bylo u nás dosud využíváno minimálně. Podrobně je zde pojednán unifikovaný název jako prostředek propojení záznamů o dokumentu. Materiál o hlavních rozdílech mezi AACR2 a stávající českou katalogizační praxí připravila NK ČR, v současné době je v tisku. Český překlad AACR2 vydala NK ČR ve dvou částech na volných listech, což umožní doplnění českých interpretací, na nichž pracuje Komise pro jmenné zpracování při NK ČR. V NK ČR proběhlo několik seminářů k AACR2, další se chystají v roce 1995 a 1996. S ohledem na minimum praktických zkušeností je pro nás důležitá účast zkušených zahraničních lektorů. Pracovníci NK ČR se během letošního léta intenzivně věnovali shánění zahraničních školitelů pro AACR2 i sponzorů, kteří by zaplatili jejich účast. Plánovaný seminář „MARC/AACR2 Course : how to make international standards cataloger-friendly“ i materiály, které by na jeho základě měly být vydány, stejně jako příručka k AACR2, kterou vydá NKČR v nejbližší době, snad přesvědčí naše katalogizátory, že podle AACR2 lze i v českých knihovnách docela dobře pracovat.

Příklad – záznam podle AACR2

Lasenic, Pierre de, 1900-1944

Tarot : klíč k iniciaci / Pierre Lasenic ; kresby karet a symbolů Vladislav Kužel. – Praha : Trigon, 1994. – 238 s. : obr., tab. – (Ametyst)

Faksimile 1. vyd. z r. 1940
ISBN 80-85320-42-8 (brož.)

I. Kužel, Vladislav II. Název III. Edice

Věcné zpracování

Problematikou věcného zpracování se zabývá již zmíněná Komise pro věcné zpracování při NK ČR. Protože v označování selekčních jazyků používaných

v českých knihovnách panuje značný chaos, zahájila komise svoji činnost hledáním společného jazyka – tj. sjednocením používané terminologie. Dalším úkolem bude příprava příručky pro tvorbu klíčových slov. Vzhledem k širokému spektru názorů na to, k čemu mají klíčová slova sloužit a především na míru jejich volnosti, to nebude úkol jednoduchý. Od vydání poměrně syrové příručky pro tvorbu a zápis klíčových slov v rámci MAKS však již uplynul dlouhý čas, knihovny získaly řadu praktických i teoretických zkušeností, které stojí za to sepsat, konfrontovat a nabídnout ostatním kolegům.

Protože kooperace českých knihoven v oblasti věcného zpracování se teprve rozbíhá, popisuje další text především situaci v NK ČR.

MDT

V NK ČR probíhají práce na překladu UDC Master Reference File. Materiál obsahuje zhruba 60.000 znaků MDT ve formě báze dat v systému CDS/ISIS. NK ČR získala od Konsorcia pro MDT v Haagu licenci na překlad, který bude dokončen koncem roku 1995 a v roce 1996 bude vydán v tištěné podobě. Na základě této nejnovější verze MDT bude v NK ČR v co nejkratší době připraven aktualizovaný soubor vybraných znaků MDT.

Předmětová hesla

Náhrada systému CDS/ISIS systémem ALEPH je doprovázena náhradou Výměnného formátu formátem UNIMARC, kde se různé typy předmětových hesel (PH) zapisují do zvláštních polí (pole pro personální PH, korporativní PH, geografická PH, PH pro dokumenty, kde je předmětem autor a jeho dílo, anonymní dílo atd.) ALEPH umožňuje kontrolu PH proti souborům autorit. Pro plné využití této možnosti je nezbytné opustit dlouhé, zejména v popisu českých knih pro národní bibliografii často unikátní, řetězce PH a vytvářet hesla kratší, konciznější. Je nutné využívání stejné autoritní podoby jmen, korporací, názvů atd. ve jmenném i věcném zpracování. Sjednocení až dosud rozdílných přístupů bude velmi obtížným úkolem. PH vytvářená podle nové koncepce a zapisovaná podle formátu UNIMARC se svou formou i pojetím liší od tradičních PH tvořených a zapisovaných podle ČSN 01 0188. Pro odlišení se nová hesla, z nichž bude postupně vznikat přísně řízený slovník, nazývají předmětová hesla Národní knihovny ČR (PH NK).

Příklad – PH podle dosavadní praxe NK ČR:

Evropa – Asie – civilizace starověké – původ společný – nálezy archeologické – studie

Příklad – nová PH NK

civilizace starověké – Evropa – nálezy archeologické – studie civilizace starověké – Asie – nálezy archeologické – studie nálezy archeologické – civilizace starověké – studie

Klíčová slova

V pojetí NK ČR nejde o klíčová slova automaticky generovaná z názvových údajů či jiných částí bibliografického záznamu, ale o výsledek obsahové analýzy dokumentu. Jednoslovné či víceslovné lexikální jednotky vyjadřují dílčí témata, která nelze postihnout přísně řízenými předmětovými hesly. Klíčová slova jsou tedy doplňkem PH NK a neopírají se o řízený slovník.

Příklad – vzájemný vztah PH NK a doplňkových klíčových slov PH NK:

606 0# \$aantibiotika – dávkování – příručky

KS:

610 0# \$apenicilin

610 0# \$apendepon

610 0# \$aampicilin

610 0# \$atetracyklin

Následující příklad je ukázkou zápisu jednotlivých druhů PH NK do zvláštních polí, a respektování struktury i formy jména autora použité ve jmenném zpracování. Za povšimnutí stojí i kódované chronologické a geografické údaje v polích 660 a 661.

Příklad – PH NK – složitější případ (včetně dalších údajů věcného popisu)

600 #1 \$aShakespeare\$bWilliam\$f1564-1616\$dramata\$studie

606 #0 \$adrama anglické\$z stol. 16., léta 90. – stol. 17., léta 10.\$studie

610 #0 \$aalžbětinské drama

660 \$aae-uk-en

661 \$at9u1

675 \$a820-2

675 \$a82.033

Závěr:

Příspěvek ilustruje množství dramatických změn, s nimiž se musí naši katalogizátoři ve velmi krátké době vyrovnat. Mnohé z vás jistě napadnou otázky: Skutečně musí? A proč? Nebylo by možné si usnadnit život a vytvořit kompromisní formát i pravidla? Neměli bychom zůstat více „sví“? Odhlédneme-li od již popsané zkušenosti s Výměnným formátem a snahou o vytvoření vlastních katalogizačních pravidel, účast v pracovní skupině pro „Format integration“ na European Library Automation Group v červnu 1995 v norském Trondheimu, kde byly NON-MARC formáty odsunuty „mimo hru“ a jedním ze závěrů byla i nutnost mezinárodní integrace katalogizačních pravidel, stejně jako množící se dotazníky mezinárodních knihovnických organizací, asociací a klíčových knihovnických institucí mapující mezinárodně využitelné (tj. standardní) produkty hovoří jasně o tom, že nikoli. Formát

MARC, AACR2 ani ISBD nejsou ideální. Jsou však tím nejlepším (a nejrozšířenějším) v dnešním knihovnickém světě. Pokud se neobjeví něco převratně lepšího, na čemž se světová knihovnická komunita dohodne a do čeho bude ochotna a schopna převést stovky miliónů existujících záznamů, jejichž důležitost s možností zpřístupnění primárních dokumentů na Internetu nikterak neklesá, ale právě naopak, budou pro nás UNIMARC, AACR2 a ISBD nejvhodnější, i když trnitou, cestou. Dojde-li ke změně, budou nepochybně vytvořeny kvalitní nástroje pro převod standardních produktů. Konstatování, že zmíněné mezinárodní standardy nejsou ideální, tedy rozhodně neznamená, že bychom se jim (s ohledem na potenciální možnost jejich přetavení v jinou, vyšší, ale dosud neznámou kvalitu) měli vyhnout. Umetené dezintegrační národní cestičky jsou lákavé, ale v době výrazných integračních tendencí (nejen) v našem oboru, slepé.

Změny ve věcném zpracování jsou rovněž nevyhnutelné – vyhledávání ve velkých bázích dat bez přísné řízenosti a kvalitních souborů autorit je svízelné. Je nutné projít cestou hledání, testování, zobecňování, ale i nevyhnutelných omylů a jejich napravování. Nejen v teoreticko- systémové rovině, ale i v oblasti služeb čtenářům. Jejich způsob vyhledávání a spokojenost či nespokojenost budou důležitou zpětnou vazbou. Uvádění anglické formy LCSH nebo anglického ekvivalentu PH NK je důležité pro mezinárodní zpřístupnění našich dokumentů. Nejsme jedinou zemí, která se k podobnému kroku chystá, což úzce souvisí s již zmíněnými integračními trendy.

Poznámka: Pro článek jsem použila podklady z nejnovějších materiálů svých kolegyně z NK ČR. Dosud není jasné, kde a kdy budou materiály publikovány, takže není možné je zde ocitovat. Pro ty, kdo mají zájem o detailnější informace, uvádím alespoň okruhy a jména kolegyně, na které je možné se obracet:

Jmenné zpracování

ISBD, AACR2, terminologie: Dr. Hana Kubalová

UNIMARC: Mgr. Edita Lichtenbergová

Věcné zpracování

MDT, klíčová slova: Mgr. Jitka Slavíková

PH NK, ALEPH: Mgr. Marie Plechšmídová

PH NK, terminologie: Mgr. Marie Balíková

Mezinárodní standardy

v systému ALEPH: Dr. Iva Příbramská